

*Załącznik nr 1 do Regulaminu Praktyk
Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej*

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych

Katedra Nauk Humanistycznych i Społecznych

Zakład Pedagogiki

Kierunek: Pedagogika

Specjalność: Wychowanie przedszkolne z edukacją wczesnoszkolną

Rok akademicki: 2018/2019

Studia stacjonarne

Studia I stopnia

PROGRAM PRAKTYKI

ZAWODOWEJ

Spis treści

Rozdział I. Postanowienia ogólne	3
Rozdział II. Charakterystyka praktyki	3
Rozdział III. Organizacja praktyki, treści i formy pracy	4
Rozdział IV. Miejsca odbywania praktyki	5
Rozdział V. Cele i efekty praktyki	5
Rozdział VI. Indeks umiejętności praktycznych (<i>opcjonalnie - do decyzji uczelnianego opiekuna praktyk i Kierownika na danym kierunku</i>)	11
Rozdział VII. Procedura weryfikacji efektów kształcenia i warunki zaliczenia praktyki	11
Rozdział VIII. Zaliczenie praktyk zrealizowanych za granicą	13
Rozdział IX. Zaliczenie praktyki na podstawie wykonywanej pracy	14
Rozdział X. Termin złożenia dokumentacji praktyki do uczelnianego opiekuna praktyk	15
Rozdział XI. Hospitacje praktyki	15
Rozdział XII. Skala ocen	15
Rozdział XIII. Uwagi końcowe	15
Załącznik nr 1 do <i>Programu Praktyki Zawodowej – Karta weryfikacji efektów kształcenia, I rok</i>	17
Załącznik nr 2 do <i>Programu Praktyki Zawodowej – Karta weryfikacji efektów kształcenia, II rok</i>	20
Załącznik nr 3 do <i>Programu Praktyki Zawodowej – Karta weryfikacji efektów kształcenia, III rok</i>	23
Załącznik nr 4 do <i>Programu Praktyk Zawodowej – Arkusz obserwacji</i>	26
Załącznik nr 5 do <i>Programu Praktyk – Protokół zaliczenia Praktyki zawodowej</i>	27
Inne wytyczne wynikające ze specyfiki praktyki na danym kierunku <i>Wymagane jednakowe punkty w spisie treści programu praktyk dla każdego kierunku (stopień szczegółowości - zależnie od specyfiki i potrzeb związanych z praktyką na kierunku)</i>	

Rozdział I. Postanowienia ogólne

1. Podstawę prawną poniższego Programu Praktyk na Kierunku Pedagogika stanowi: *Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o Szkolnictwie wyższym i nauce; Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty z późn. zm.; Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 roku w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela; Uchwałę nr 486/2013 Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 16 maja 2013 roku dotyczącej propozycji wzorcowych efektów kształcenia dla kierunku Pedagogika, studia I stopnia o profilu praktycznym, zał. nr 9; Uchwała 24/2015 Senatu PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej z dnia 29 maja 2015 roku w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej w zakresie projektowania programów kształcenia dla studiów kształcenia pierwszego oraz drugiego stopnia, studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających oraz Statutu i Regulaminu studiów Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej; Regulamin Studenckich Praktyk Zawodowych Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej.*
2. Program Praktyk określa cele i opis efektów praktyk prowadzonych na studiach pierwszego stopnia, kierunek: *Pedagogika*, specjalność: *Wychowanie przedszkolne z edukacją wczesnoszkolną*. Zawiera opis form, organizacji i warunki zaliczenia praktyk oraz określa obowiązki organizatorów i uczestników praktyk.
3. Użyte w programie określenia oznaczają:
 - PSW/Uczelnia - Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej;
 - Uczelniany opiekun praktyk – wybrany na dany rok akademicki nauczyciel akademicki sprawujący nadzór dydaktyczny nad praktyką;
 - Zakładowy opiekun praktyk - opiekun praktykanta w zakładzie pracy, w którym odbywa się praktyka.

Rozdział II. Charakterystyka praktyki

Charakter: Praktyki stanowią integralną część procesu kształcenia Studentów *Pedagogiki* na specjalności: *Wychowanie przedszkolne z edukacją wczesnoszkolną*. Podczas ich trwania

Studenci poprzez łączenie teorii z praktyką, nabywają, rozwijają, uzupełniają i doskonalą wiedzę oraz umiejętności i kompetencje niezbędne do wykonywania zawodu nauczyciela w przedszkolach i szkołach podstawowych w klasach I-III.

Tryb: indywidualna

Czas trwania, miejsce w cyklu kształcenia oraz wymiar godzinowy i liczba punktów

ECTS: Praktyka realizowana jest w ramach dwóch modułów kształcenia: Moduł 1: **Praktyka kierunkowa** – przygotowanie w zakresie **psychologiczno-pedagogicznym**: 160 godzin (8 pkt ECTS) – I rok studiów; Moduł 2: **Praktyka specjalnościowa** – przygotowanie w zakresie **dydaktycznym**: 320 godzin (16 pkt ECTS) – realizowany na II roku (160 godzin) i III roku studiów (160 godzin).

Wymiar godzinowy: 480 godzin.

Liczba punktów ECTS: 24 pkt.

Rozdział III. Organizacja praktyki, treści i formy pracy

Organizacja praktyki:

- Praktyka jest prowadzona na podstawie zapisów niniejszego Programu Praktyk: *Program praktyk zawodowych, Kierunek Pedagogika, specjalność Wychowanie przedszkolne z edukacją wczesnoszkolną* pod kierunkiem *zakładowego opiekuna praktyk* wskazanego przez przyjmującą studenta jednostkę / zakład pracy / instytucję / placówkę.
- Studenta obowiązuje 8-godzinny pobyt w instytucji / zakładzie pracy / jednostce, podczas którego realizuje zadania wyznaczone przez *zakładowego opiekuna praktyk* z uwzględnieniem założonych w programie efektów kształcenia (zob. *Karta weryfikacji efektów kształcenia*), przy czym za 1 godzinę praktyki przyjmuje się jednostkę 45-minutową (tzn. 8 godzin x 45 minut = 6 godzin zegarowych).
- W trakcie praktyki student jest zobowiązany do systematycznego i rzetelnego prowadzenia wpisów w Dzienniku Praktyk, które są na bieżąco weryfikowane przez *zakładowego opiekuna praktyk* lub uprawnioną osobę wskazaną przez kierownictwo zakładu / instytucji / placówki. *Zakładowy opiekun praktyk* może zlecić praktykantowi zadanie wypełniania innych formularzy dokumentujących przebieg praktyki i wykonania zleconych zadań (np. karta obserwacji).
- W przypadku choroby lub innej uzasadnionej nieobecności (wypadek losowy) student zawiadamia o zaistniałej sytuacji *zakładowego opiekuna praktyk* oraz *uczelnianego*

opiekuna praktyk. Okresy zwolnień lekarskich nie są zaliczane, jako odbyta praktyka i muszą zostać odpracowane w innym terminie, ustalonym w porozumieniu z *zakładowym i uczelnianym opiekunem praktyk*. Termin odpracowywania godzin opuszczonych z powodu zwolnienia lekarskiego lub innej uzasadnionej nieobecności nie może kolidować z planem obowiązkowych zajęć dydaktycznych w PSW, ani z indywidualnym terminarzem zaliczeń i egzaminów.

- Po zakończeniu praktyki student:
 - sporządza pisemny raport / sprawozdanie z przebiegu praktyki wraz z opisem wykonywanych zadań zleconych przez *zakładowego opiekuna praktyk* w celu osiągnięcia założonych efektów;
 - dokonuje samooceny, którą wpisuje na końcu Dziennika Praktyk w Karcie samooceny studenta;
 - dokonuje ewaluacji miejsca odbywania praktyki, tzn. wypełnia ankietę elektroniczną przygotowaną przez Sekcję Praktyk Studenckich i Biuro Karier.

Treści: analiza dokumentów, obserwacja, asystowanie zakładowemu opiekunowi praktyk, wykonywanie prac zleconych przez zakładowego opiekuna praktyk, pod nadzorem/samodzielnie.

Formy pracy: Podczas praktyki student zapoznaje się z funkcjonowaniem i organizacją szkoły, przepisami obowiązującymi nauczyciela-wychowawcę na terenie szkoły, dokumentacją placówki, prowadzi obserwacje, hospituje zajęcia, samodzielnie prowadzi zajęcia, uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych, a także wykonuje inne prace zlecone przez zakładowego opiekuna praktyk.

Rozdział IV. Miejsca odbywania praktyki

Praktyka realizowana jest w przedszkolach (wychowanie przedszkolne i szkołach podstawowych (edukacja wczesnoszkolna).

Rozdział V. Cele i efekty praktyki

Praktyki stanowią integralną część procesu kształcenia Studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych z *Pedagogiki* na specjalności: *Wychowanie przedszkolne z edukacją wczesnoszkolną*. Podczas ich trwania Studenci poprzez łączenie teorii z praktyką, nabywają, rozwijają, uzupełniają i doskonalą wiedzę oraz umiejętności i kompetencje niezbędne do wykonywania zawodu nauczyciela w przedszkolach i szkołach podstawowych.

Ogólne cele praktyk obejmują:

1. Poznanie specyfiki, zasad organizacji pracy i funkcjonowania placówek przedszkolnych i szkół podstawowych do pracy w których przygotowani są Studenci (przedszkole i szkoła podstawowa).
2. Nabycie umiejętności obserwacji i hospitacji zajęć/lekcji a także ich planowania, prowadzenia i dokumentowania.
3. Nabycie umiejętności analizy pracy nauczyciela i własnej oraz jej efektów.
4. Nabycie umiejętności analizy pracy dziecka/ucznia, w tym rozpoznawania i zbierania informacji dotyczących bieżących potrzeb indywidualnych i zainteresowań uczniowskich oraz potrzeb dzieci/uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
5. Poznanie problemów wychowawczych i edukacyjnych występujących w danej placówce.
6. Kształtowanie postaw otwartości na nowe doświadczenia, rzetelności i sumienności w podejściu do uczniów (wychowanków) i wykonywaniu własnej pracy oraz gotowości do współpracy z innymi uczestnikami procesów dydaktyczno-wychowawczych.

Moduł 1: *Praktyka kierunkowa* – przygotowanie w zakresie psychologiczno-pedagogicznym – I rok studiów

Cel główny: Gromadzenie doświadczeń związanych z pracą opiekuńczo-wychowawczą z dzieckiem w wieku przedszkolnym i uczniami a także zarządzaniem grupą i diagnozowaniem indywidualnych potrzeb uczniów oraz konfrontowanie nabywanej wiedzy psychologiczno-pedagogicznej z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym.

Cele szczegółowe:

1. Zapoznanie się ze specyfiką przedszkola lub szkoły w której praktyka jest odbywana w szczególności: poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych; sposobu funkcjonowania; organizacji pracy, pracowników i uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji.
2. Obserwowanie zwłaszcza: aktywności dzieci i uczniów; interakcji dorosły (nauczyciel-wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą, procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach

wychowawczych; czynności podejmowanych przez Opiekuna Praktyk z ramienia placówki (podczas lekcji/zajęć); dynamiki grup; zachowań i postaw dzieci.

3. Współdziałanie z Opiekunem Praktyk z ramienia określonej instytucji w sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą, podejmowaniu działań wychowawczych, prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych, podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
4. Pełnienie roli opiekuna-wychowawcy.
5. Analizowanie i interpretowanie zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych.

Efekty kształcenia

Po pierwszym roku studiów student:

1. Zna, potrafi nazwać i opisać podstawowe struktury społeczne, środowiska i instytucje istotne dla studiowanej specjalności (K_W07);
2. Zna podstawy systemu bezpieczeństwa i zasady higieny pracy w instytucjach edukacyjnych i wychowawczych, ich praktyczne uwarunkowania oraz realizacje (K_W17);
3. Dostrzega związki przyczynowo - skutkowe w praktycznej działalności pedagogicznej (K_U20);
4. Potrafi dobierać środki i metody pracy w celu efektywnego wykonania pojawiających się zadań zawodowych; w działaniach praktycznych wykorzystuje nowoczesne technologie ICT (K_U16);
5. Potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę teoretyczną w odniesieniu do konkretnych sytuacji pedagogicznej praktyki (opiekuńczej, wychowawczej, edukacyjnej, kulturalnej, pomocowej) (K_U03).

Moduł 2: Praktyka specjalnościowa – przygotowanie w zakresie dydaktycznym – II rok studiów i III rok studiów

Cel główny: Gromadzenie doświadczeń związanych z pracą dydaktyczno-wychowawczą nauczyciela oraz konfrontowanie nabytej wiedzy z zakresu dydaktyki szczegółowej (metodyki nauczania) z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym.

Cele szczegółowe

1. Zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji.
2. Obserwowanie:
 - a) czynności podejmowanych przez Opiekuna Praktyk z ramienia instytucji w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów;
 - b) toku metodycznego lekcji (zajęć), stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych;
 - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji (zajęć);
 - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń;
 - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów;
 - f) sposobu oceniania uczniów;
 - g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej;
 - h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów;
 - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych;
 - j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny;
 - k) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje).
3. Współdziałanie z Opiekunem Praktyk w zakresie:
 - a) planowania, prowadzenia i ewaluacji lekcji/zajęć;
 - b) podejmowania działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
 - c) organizowania przestrzeni pracy;
 - d) podejmowania działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy

psychologiczno-pedagogicznej.

4. Pełnienie roli nauczyciela, w tym:

- a) planowanie lekcji (zajęć), formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych;
- b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej;
- c) organizację i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze;
- d) wykorzystywanie w toku lekcji (zajęć) środków multimedialnych i technologii informacyjnej;
- e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju uczniów;
- f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej;
- g) organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych;
- h) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- i) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów;
- j) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi);
- k) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad;
- l) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami.

5. Analizowanie i interpretowanie zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:

- a) prowadzenie dokumentacji praktyki;
- b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką;
- c) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron);

- d) ocenę przebiegu prowadzonych lekcji (zajęć) oraz realizacji zamierzonych celów;
- e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji (zajęć);
- f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

Efekty kształcenia

Student po II roku studiów:

1. Zna, potrafi nazwać i opisać podstawowe struktury społeczne, środowiska i instytucje istotne dla studiowanej specjalności (K_W07);
2. Na podstawie własnej obserwacji potrafi analizować, różne przejawy zachowań w wybranym przez siebie obszarze społecznej praktyki (K_U02);
3. Umie budować relacje społeczne z innymi uczestnikami procesów pedagogicznych, studiów i badań, umie pełnić różne role w sytuacji współpracy (K_U21);
4. Potrafi dobierać środki i metody pracy w celu efektywnego wykonywania pojawiających się zadań zawodowych; w działaniach praktycznych wykorzystuje nowoczesne technologie (K_U16);
5. Posługuje się zdobytą wiedzą w praktycznej działalności pedagogicznej, rozumie społeczne znaczenie wiedzy pedagogicznej (K_K02).

Na koniec III roku student:

1. Zna, potrafi nazwać i opisać podstawowe struktury społeczne, środowiska i instytucje istotne dla studiowanej specjalności (K_W07);
2. Ma wiedzę metodyczną w zakresie praktycznej działalności pedagogicznej, zwłaszcza w odniesieniu do studiowanej specjalności (K_W16);
3. Umie na podstawie posiadanej wiedzy teoretycznej, rozpoznać, opisać, interpretować motywy oraz sposoby zachowań wychowanków oraz osób uczących się (K_U05);
4. Umie wybrać metody i formy działania biorąc pod uwagę ich adekwatność do problemów występujących w konkretnych obszarach działalności pedagogicznej (K_U15);
5. Jest zdolny do współpracy i współdziałania z innymi – specjalistami i niespecjalistami – zarówno podczas pracy indywidualnej jak i zespołowej (K_K07)

Rozdział VI. Indeks umiejętności praktycznych

Decyzją Kierownika Zakładu Pedagogiki Indeks umiejętności praktycznych nie obowiązuje studenta kierunku Pedagogika.

Rozdział VII. Procedura weryfikacji efektów kształcenia i warunki zaliczenia praktyki

Kluczowe dokumenty w procedurze weryfikacji to Karta weryfikacji efektów kształcenia:

- **Karta weryfikacji efektów kształcenia** - w pierwszej kolumnie tabeli podajemy efekty dla danej praktyki; w drugiej kolumnie obok każdego efektu wpisujemy metody weryfikacji, które przewidujemy wraz z wykropkowanym miejscem na dopisanie przez zakładowego opiekuna praktyk innych metod - wynikających ze specyfiki praktyki w danej instytucji; w trzeciej kolumnie zakładowy opiekun praktyk ocenia stopień osiągnięcia każdego z podanych efektów wg załączonych pod tabelą kryteriów; poniżej opinia i ocena pracy praktykanta wystawiona przez zakładowego opiekuna praktyk, data oraz własnoręczny podpis zakładowego opiekuna praktyk – zob. przykład na końcu tego dokumentu). Poszczególne etapy praktyk powinny kończyć się konkretnym zadaniem dla studenta. Decyzję odnośnie zasadności zadania podejmuje opiekun.

Do zaliczenia praktyki wymagane są następujące dokumenty:

1. **Dziennik Praktyk**, w którym student odbywający praktykę dokonuje następujących wpisów:
 - data rozpoczęcia praktyki, data zakończenia praktyki, dokładna nazwa i adres placówki, w której student odbywał praktykę, pieczęć instytucji; podpis i pieczęć Kierownika / Dyrektora zakładu pracy;
 - dzienny, zwięzły zapis przebiegu praktyki i wykonywanych zadań wraz z odniesieniem każdego zadania do efektów kształcenia (kolumny w tabeli w Dzienniku: opis wykonywanego zadania -numer efektu) oraz z krótką refleksją dotyczącą podejmowanych przez studenta działań (czego się nauczył, korzyści, problemy, wnioski na przyszłość), potwierdzony pieczęcią zakładu pracy na górze każdej karty tygodniowej oraz podpisem *zakładowego opiekuna praktyk* na dole każdej karty

- tygodniowej;
- opisowa samoocena studenta z własnoręcznym podpisem w sekcji Karta samooceny studenta na końcu Dziennika Praktyk;
2. **Karta weryfikacji efektów kształcenia** - załącz. nr 1, 2 i 3;
3. **Raport z realizacji praktyk:**
- **I rok studiów – Raport z działalności pedagogicznej**, który powinien zawierać następujące części:
 - *Charakterystykę placówki* – dotyczącą sposobu jej funkcjonowania, organizacji pracy, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
 - *Arkusze obserwacji zajęć/lekcji* – załącz. nr 4;
 - *Wnioski z obserwowanych zajęć/lekcji*;
 - *Analizę wybranych działań dydaktyczno-wychowawczych* zaobserwowanych w trakcie odbywania praktyki, obejmującą analizę przebiegu określonego procesu, jego efektów oraz zawierającą wskazania dotyczące obszarów wymagających modyfikacji.
 - *Uwagi ogólne o odbytej Praktyce* – zawierające podsumowanie na temat sensu wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku lokalnym.
 - **II rok studiów – Raport z działalności dydaktycznej**, które obejmują następujące części:
 - *Charakterystykę placówki* – ze szczególnym uwzględnieniem realizowanych zadań;
 - *Arkusze obserwacji* (z 3 jednostek lekcyjnych /zajęć na II roku i 2 na III roku studiów) – załącznik nr 4;
 - *Wnioski z obserwowanych zajęć/lekcji*;
 - *Trzy scenariusze lub konspekty* samodzielnie przygotowanych i przeprowadzonych zajęć/lekcji, które powinny zawierać: temat, cel główny, cele szczegółowe, przewidziany zakres wiedzy, charakterystykę proponowanych metod, form i środków dydaktycznych, sposobów ich realizacji, kontroli osiągnięć uczniów oraz własną refleksję dotyczącą przebiegu (każdej z) przeprowadzonych lekcji/zajęć.
 - *Analizę pracy nauczyciela, ucznia, dziecka oraz pracy własnej i jej efektów*.
 - **III rok studiów – Raport z działalności dydaktycznej** zawierający:
 - *Arkusze obserwacji* (z 3 jednostek lekcyjnych /zajęć na II roku i 2 na III roku studiów) – załącznik nr 4;
 - *Wnioski z obserwowanych zajęć/lekcji*;
 - *Dwa scenariusze lub konspekty* samodzielnie przygotowanych i przeprowadzonych

zajęć/lekcji, dostosowane do potrzeb i możliwości uczniów z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pracy, który powinny zawierać: temat, cel główny, cele szczegółowe, przewidziany zakres wiedzy, charakterystykę proponowanych metod, form i środków dydaktycznych, sposobów ich realizacji oraz kontroli osiągnięć uczniów;

- *Własną refleksję* dotyczącą przebiegu (każdej z) przeprowadzonych lekcji/zajęć, zawierająca ocenę skuteczności dobranych metod, technik i form pracy, ich efektów oraz obszarów wymagających modyfikacji.

Zalecenie: poszczególne etapy praktyk powinny kończyć się określonym zadaniem dla studenta, np. samodzielnie przygotowanym projektem sprawdzającym opanowanie nowego zakresu wiedzy, nabytych umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych – należy wyszczególnić, jakie to zadanie i jak sprawdzimy to zadanie/projekt – informacja może być zawarta w: raporcie / sprawozdaniu z realizacji praktyk, może też stanowić odrębny raport lub dokumentację projektu w port folio.

Rozdział VIII. Zaliczenie praktyk odbytych za granicą

1. Dokumentacja zgodnie z wytycznymi w Rozdziale VII.
2. Nie ma możliwości zaliczenia całości Praktyk Dydaktycznych wyłącznie na podstawie dokumentacji praktyk odbytych za granicą.
3. Student może ubiegać się o zaliczenie części Praktyk Dydaktycznych odpowiadającej połowie godzin przewidzianych w danym roku studiów na: obserwację lekcji/zajęć, wspólnych działań z opiekunem praktyk, samodzielnie prowadzonych zajęć/lekcji oraz konsultacji, analiz i ocen doświadczanych sytuacji pedagogicznych. Pozostałą część godzin należy przeprowadzić w wybranej polskiej szkole pod opieką Opiekuna Praktyk z ramienia danej instytucji.
4. Praktykę zagraniczną Student organizuje we własnym zakresie i ponosi wszelkie koszty z nią związane. Dokumenty kierujące na praktykę za granicą wydawane są w języku polskim. Dokumenty poświadczające odbycie praktyki za granicą Student składa wraz z ich tłumaczeniem na język polski, dokonany przez tłumacza przysięgłego.
5. Wszystkie zajęcia odbyte w kraju i za granicą należy udokumentować i przedłożyć Opiekunowi Praktyk w PSW, zgodnie z wymaganiami wyszczególnionymi w

Programie Praktyk.

Rozdział IX. Zaliczenie praktyki na podstawie wykonywanej pracy

Student ma możliwość zaliczenia wykonywanej pracy na poczet praktyki, jeżeli czas wykonywanej pracy nie jest krótszy niż czas praktyki określonej w Programie praktyk tj. 480 godzin dydaktycznych. W tej sytuacji student musi udokumentować doświadczenie zawodowe odpowiadające programowi praktyk. Zgodę na zaliczenie wykonanej pracy na poczet praktyki wydaje dziekan po zaopiniowaniu przez uczelnianego opiekuna praktyk.

Zaliczenie praktyki odbywa się na podstawie:

1. Zgoda Dziekana Wydziału
2. Zaświadczenie o zatrudnieniu w placówce oświatowej w charakterze nauczyciela/nauczyciela-wychowawcy w okresie pozwalającym na prowadzenie lekcji/zajęć i uczestniczenie w życiu przedszkola/szkoły przez 480 godzin wraz z zakresem obowiązków i opisem wykonywanych zadań
3. Karta weryfikacji efektów kształcenia
4. Raport zgodnie z wytycznymi w Rozdziale VII.
5. Inne wymogi – zgodnie ze specyfiką kierunku.

Rozdział X. Termin złożenia dokumentacji praktyki do uczelnianego opiekuna praktyk

Dokumentację potwierdzającą odbycie praktyk w przedszkolu i/lub w szkole podstawowej Student zobowiązany jest złożyć w terminie wyznaczonym przez uczelnianego opiekuna praktyk:

- do ostatniego dnia zajęć programowych wyznaczonych w terminarzu roku akademickiego każdego roku - w przypadku praktyk kończących się w semestrze zimowym,
- do końca sesji poprawkowej każdego roku – w przypadku praktyk kończących się w semestrze letnim.

Rozdział XI. Hospitacje praktyki

Uczelniany opiekun praktyk może przeprowadzać hospitacje zajęć studenta oraz kontaktować się z *zakładowym opiekunem praktyk* drogą mailową i/lub telefoniczną. Rozpoczynając

praktykę student ma obowiązek złożyć *uczelnianemu opiekunowi praktyk* plan swoich zajęć wraz z numerem kontaktowym oraz powiadamiać *uczelnianego opiekuna praktyk* o ewentualnych zmianach.

Rozdział XII. Skala ocen

Skala ocen jest zgodna ze skalą obowiązującą w systemie oceniania przedmiotowego w PSW:

2,0 - brak zaliczenia, ocena niedostateczna;

3,0 – ocena dostateczna;

3,5 – ocena dostateczna plus;

4,0 – ocena dobra;

4,5 – ocena dobra plus;

5,0 – ocena bardzo dobra.

Rozdział XIII. Uwagi końcowe

1. W sprawach nieuregulowanych niniejszymi zasadami mają zastosowanie przepisy następujących dokumentów:

- Regulamin praktyk Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej
- Regulamin studiów PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

2. Załączniki stanowią integralną część niniejszego Programu Praktyki:

- Załącznik nr 1 do *Programu Praktyki Zawodowej – Karta weryfikacji efektów kształcenia, Praktyka zawodowa, I rok*
- Załącznik nr 2 do *Programu Praktyki Zawodowej – Karta weryfikacji efektów kształcenia, Praktyka zawodowa, II rok*
- Załącznik nr 3 do *Programu Praktyki Zawodowej – Karta weryfikacji efektów kształcenia, Praktyka zawodowa, III rok*
- Załącznik nr 4 do *Programu Praktyki Zawodowej – Arkusz obserwacji*
- Załącznik nr 5 do *Programu Praktyki Zawodowej – Protokół zaliczenia Praktyki Zawodowej*

3. Wszelkie pytania i uwagi należy konsultować z *uczelnianym opiekunem praktyk*.

4. Niniejszy program wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia przez Radę Wydziału.

KARTA WERYFIKACJI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

I ROK

KIERUNEK: **PEDAGOGIKA**

SPECJALNOŚĆ: **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE Z EDUKACJĄ
WCZESNOSZKOLNĄ**

PRAKTYKA ZAWODOWA

(nabór/.....)

Imię i nazwisko studenta: nr albumu:

Lp	EFEKTY KIERUNKOWE	OPIS EFEKTU KSZTAŁCENIA DLA PRAKTYKI	Zaliczenie* metoda weryfikacji / podstawa zaliczenia	Ocena** i podpis zakładowego opiekuna praktyk
1.	K_W07	Zapoznanie się ze specyfiką przedszkola lub szkoły w której praktyka jest odbywana w szczególności: poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych; sposobu funkcjonowania; organizacji pracy, pracowników i uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	
2.	K_W17	Poznaje warunki pracy pedagogicznej i wychowawczej nauczyciela na zajęciach/ lekcjach i poza nimi; wskazuje obszary wymagające dalszego doskonalenia zawodowego z zachowaniem zasad bhp i przestrzeganiem norm etycznych	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	

3.	K_U20	Obserwowanie zwłaszcza: aktywności dzieci i uczniów; interakcji dorosły (nauczyciel-wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą, procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych; czynności podejmowanych przez Opiekuna Praktyk z ramienia placówki (podczas lekcji/zajęć); dynamiki grup; zachowań i postaw dzieci.	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	
4.	K_U16	Współdziałanie z Opiekunem Praktyk w sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą, podejmowaniu działań wychowawczych, prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych, podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Pełnieni rolę opiekuna-wychowawcy.	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	
5.	K_U03	Analizuje i interpretuje zaobserwowane albo doświadczane sytuacje i zdarzenia pedagogiczne	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	

*Należy wybrać lub podać metodę weryfikacji efektu

**Należy wykorzystać poniższe kryteria oceny stopnia osiągniętych przez studenta efektów kształcenia.

Sposób oceny stopnia osiągnięcia efektu:

5.0 – zakładany efekt kształcenia został osiągnięty bez zastrzeżeń

4.5 – zakładany efekt kształcenia został osiągnięty z pojedynczymi brakami/błędami

- 4.0 – zakładany efekt kształcenia został osiągnięty z nielicznymi brakami/błędami
- 3.5 – zakładany efekt kształcenia został osiągnięty z wieloma brakami/błędami
- 3.0 – zakładany efekt kształcenia został osiągnięty z licznymi i istotnymi brakami/błędami
(minimalnie wymagany poziom osiągnięcia efektu)
- 2.0 – zakładany efekt kształcenia nie został osiągnięty

Opinia *zakładowego opiekuna praktyk* na temat pracy studenta (należy uwzględnić opis powierzonych zadań):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
miejsowość i data

.....
podpis zakładowego opiekuna praktyk

KARTA WERYFIKACJI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

II ROK

KIERUNEK: *PEDAGOGIKA*

SPECJALNOŚĆ: *WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE Z EDUKACJĄ WCZESNOSZKOLNĄ*

PRAKTYKA ZAWODOWA

(nabór/.....)

Imię i nazwisko studenta: nr albumu:

Lp	EFEKTY KIERUNKOWE	OPIS EFEKTU KSZTAŁCENIA DLA PRAKTYKI	Zaliczenie* metoda weryfikacji / podstawa zaliczenia	Ocena** i podpis zakładowego opiekuna praktyk
1.	K_W07	Zapoznanie się ze specyfiką przedszkola lub szkoły w której praktyka jest odbywana w szczególności: poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych; sposobu funkcjonowania; organizacji pracy, pracowników i uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	
2.	K_U02	Student obserwuje czynności podejmowane przez zakładowego opiekuna praktyk w zakresie prowadzonych zajęć/lekcji	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	

				
3.	K_U21	Potrafi współpracować z opiekunem praktyk i innymi uczestnikami procesów pedagogicznych w przedszkolu lub w szkole	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	
4.	K_U16	Pełni rolę nauczyciela w przedszkolu lub w szkole	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	
5.	K_K02	Student analizuje i interpretuje zaobserwowane albo doświadczane w przedszkolu lub w szkole sytuacje i zdarzenia pedagogiczne	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	

*Należy wybrać lub podać metodę weryfikacji efektu

**Należy wykorzystać poniższe kryteria oceny stopnia osiągniętych przez studenta efektów kształcenia.

Sposób oceny stopnia osiągnięcia efektu:

- 5.0 – zakładany efekt kształcenia został osiągnięty bez zastrzeżeń
- 4.5 – zakładany efekt kształcenia został osiągnięty z pojedynczymi brakami/błędami
- 4.0 – zakładany efekt kształcenia został osiągnięty z nielicznymi brakami/błędami
- 3.5 – zakładany efekt kształcenia został osiągnięty z wieloma brakami/błędami
- 3.0 – zakładany efekt kształcenia został osiągnięty z licznymi i istotnymi brakami/błędami (minimalnie wymagany poziom osiągnięcia efektu)
- 2.0 – zakładany efekt kształcenia nie został osiągnięty

Opinia *zakładowego opiekuna praktyk* na temat pracy studenta (należy uwzględnić opis powierzonych zadań):

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
miejsowość i data

.....
podpis zakładowego opiekuna praktyk

KARTA WERYFIKACJI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

III ROK

KIERUNEK: PEDAGOGIKA

**SPECJALNOŚĆ: WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE Z EDUKACJĄ
WCZESNOSZKOLNĄ**

PRAKTYKA ZAWODOWA

(nabór/.....)

Imię i nazwisko studenta: nr albumu:

Lp	EFEKTY KIERUNKOWE	OPIS EFEKTU KSZTAŁCENIA DLA PRAKTYKI	Zaliczenie* metoda weryfikacji / podstawa zaliczenia	Ocena** i podpis zakładowego opiekuna praktyk
1.	K_W07	Zapoznanie się ze specyfiką przedszkola lub szkoły w której praktyka jest odbywana w szczególności: poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych; sposobu funkcjonowania; organizacji pracy, pracowników i uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji.	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	

2.	K_W16	Student potrafi planować, organizować i przeprowadzić zajęcia/lekcje	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	
3.	K_U05	Umie dostosować działania do możliwości ograniczeń uczniów oraz pojawiających się sytuacji	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	
4.	K_U15	Analizowanie i interpretowanie zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych.	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	
5.	K_K07	Podje muje wspórcę z innymi nauczycielami, wychowawca klasy, pedagogiem, psychologiem szkolnym i innymi specjalistami pracującymi z dziećmi	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	

*Należy wybrać lub podać metodę weryfikacji efektu

**Należy wykorzystać poniższe kryteria oceny stopnia osiągniętych przez studenta efektów kształcenia.

Sposób oceny stopnia osiągnięcia efektu:

5.0 – zakładany efekt kształcenia został osiągnięty bez zastrzeżeń

4.5 – zakładany efekt kształcenia został osiągnięty z pojedynczymi brakami/błędami

4.0 – zakładany efekt kształcenia został osiągnięty z nielicznymi brakami/błędami

3.5 – zakładany efekt kształcenia został osiągnięty z wieloma brakami/błędami

3.0 – zakładany efekt kształcenia został osiągnięty z licznymi i istotnymi brakami/błędami (minimalnie wymagany poziom osiągnięcia efektu)

2.0 – zakładany efekt kształcenia nie został osiągnięty

Opinia *zakładowego opiekuna praktyk* na temat pracy studenta (należy uwzględnić opis powierzonych zadań):

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
miejscowość i data

.....
podpis zakładowego opiekuna praktyk

ARKUSZ OBSERWACJI

Imię i nazwisko osoby prowadzącej zajęcia	
Grupa	
Cel obserwacji	
OBSERWACJA ZAJĘĆ	
1. Temat zajęć	
2. Cele zajęć i ich realizacja	
3. Metody i środki realizacji	
4. Wykorzystanie pomocy dydaktycznych	
5. Uwagi i spostrzeżenia, które warto wykorzystać we własnej pracy dydaktycznej i wychowawczej:	
6. Uwagi i spostrzeżenia prowadzącego zajęcia:	

7. Podpis praktykanta obserwującego zajęcia	
8. Podpis osoby prowadzącej zajęcia	
Miejscowość, dnia:	

Załącznik nr 5 do Programu Praktyki Zawodowej

PROTOKÓŁ ZALICZENIA PRAKTYKI ZAWODOWEJ
(wypełnia uczelniany opiekun praktyk)

Imię i nazwisko studenta:

.....

Nr albumu:

Dokumentacja praktyk pod względem ilościowym i jakościowym

(1) Dziennik Praktyk	zaliczono	brak zaliczenia
(2) Raport zaakceptowany i podpisany przez <i>uczelnianego opiekuna praktyk</i>	zaliczono	brak zaliczenia
	ocena:	
(3) Karta weryfikacji efektów kształcenia	zaliczono	brak zaliczenia
ocena wystawiona przez <i>zakładowego opiekuna praktyk</i>	ocena:.....	
(4) Samoocena studenta	zaliczono	brak zaliczenia
(5) <i>Arkusz obserwacji</i>	zaliczono	brak zaliczenia
(6) <i>Scenariusze / konspekty</i>	zaliczono	brak zaliczenia

**niepotrzebne skreślić*

Ocena wystawiona na podstawie wymaganych dokumentów przez uczelnianego opiekuna praktyk:

.....

Biała Podlaska, dn.

Podpis uczelnianego opiekuna praktyk: